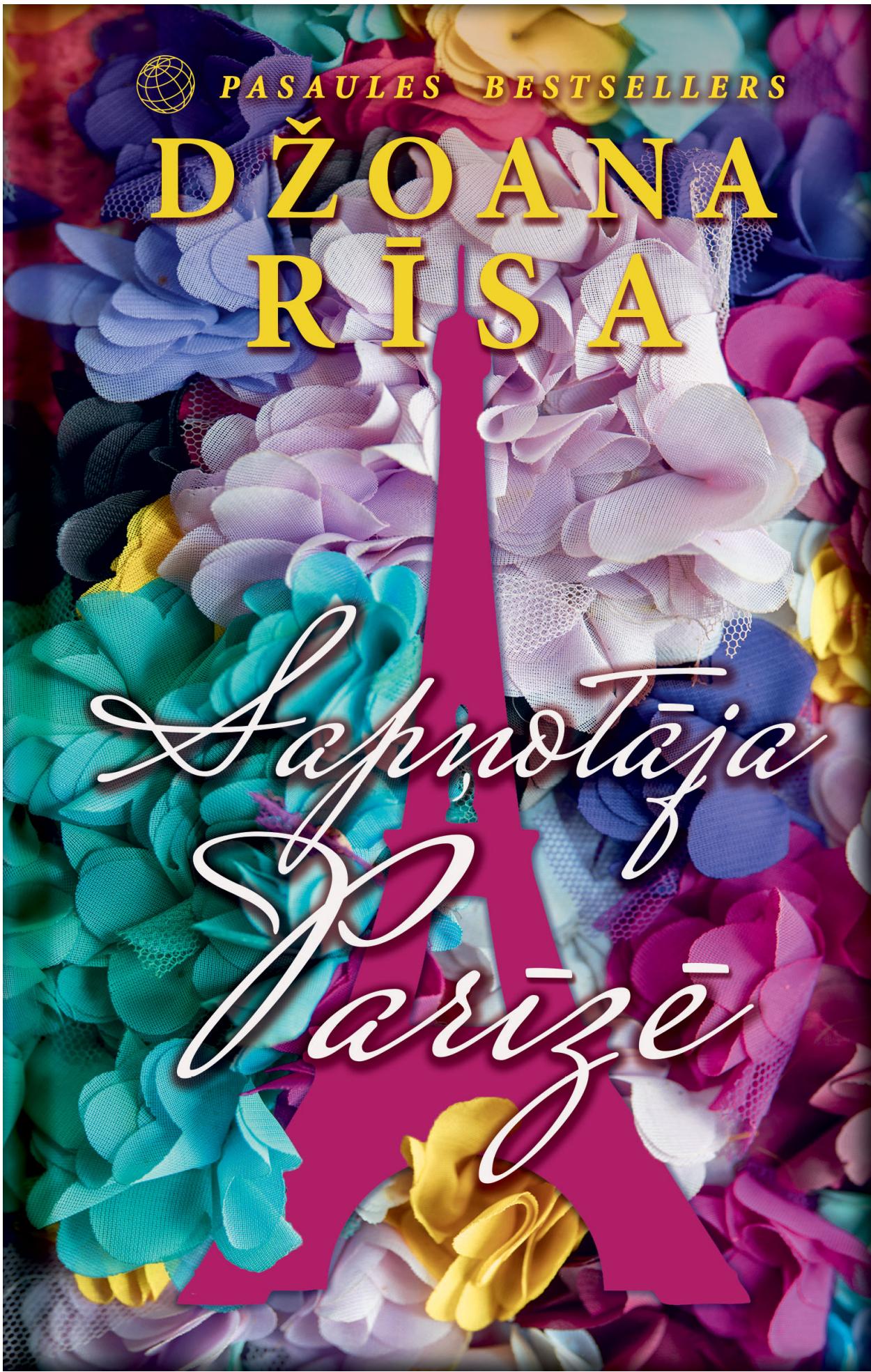

PASAULES BESTSELLERS

DŽOANA RĪSA

*Sapnotāja
Parīzē*

DŽOANA
RĪSA

*Sāpņotāja
Parīzē*

JOANNA
REES

*The Hidden
Wife*

DŽOANA
RĪSA

*Sapņotāja
Parīzē*

KONTINENTS
RĪGA

**UDK 821.111(73)-3
Ri 790**

Copyright © Joanna Rees 2020

First published 2020 by Macmillan

The right of Joanna Rees to be identified as the author of this work has been asserted by her in accordance with the

Copyright, Design and Patents Act 1988

All rights reserved

Džoanas Rīgas romāna "Sapņotāja Parīzē"
publicēšanas tiesības pieder
"Apgādam "Kontinents""

No angļu valodas tulkojusi Marta Mežule
Vāka noformējums latviešu valodā "Apgāds "Kontinents""

ISBN 978-9934-25-031-6

© Tulkojums latviešu valodā,
mākslinieciskais noformējums,
"Apgāds "Kontinents"", 2021

*Talulai, manai ballīšu meitenei,
ar vislielāko mīlestību*

Pirmā nodala

1928. gada marts

Vita Keisija stāvēja Folīberžēras kabarē aizkulisēs, pārmetusi pār roku pāris zīda kimono. Viņa izdzirdēja publiku noelšamies un paliecās uz priekšu, ieraugot Žiliānas spožos platīnblondos matus, viņai izliecoties nevērīgā arķā un ar ceļgaliem aizķeroties aiz trapeces. No savas vietas Vita redzēja tikai nelielu sajūsmīnātās publikas daļu, taču neslēptais dzīvesprieks – *joie de vivre*, kā to dēvēja franču kritiķi –, bija sajūtams gaisā. Vita sprieda, ka tas nav nekāds pārsteigums. Kopš brīža, kad Džozefine Beikere pirms diviem gadiem bija izpildījusi savu sensacionālo deju, ģērbusies vienīgi svārcīņos no neīstām banānu mizām, šī bija kļuvusi par vienu no īstās Parīzes naktsdzīves vietām.

Vita aši parāvās atpakaļ, kad sākās jauns numurs un kordebaleta meitenes ar kailām krūtīm metās no dziļuma pa centrālo eju uz skatuves izplūdušas un piesmakušas trombonu mūzikas pavadībā. Meitenes bija sākušas izsaukties, mest kājas gaisā un kustēties plecu pie pleca nevainojamā līnijā, un publika, kurā bija vienlīdz daudz sieviešu, cik vīriešu, aplaudēja un uzgavileja. Vita ieraudzīja savu labāko draudzeni Nensiжу pazibam garām, sarkanajiem kruzuļu svārkiem atklājot viņas stingrās kājas. Viņa pamirkšķināja Vitai; draudzenes vaigi bija pamatīgi nosārtināti, lūpas mirdzošas, milzīgā balto spalvu galvas rota šūpojās vien.

Vita paklausīgi pamāja pretī, taču viņai pietrūka agrākās Nensijas, nevis šīs neprātīgās Foliberžēras meičas, kura katu vakaru bija štīmē, it kā viņas pienākums būtu kļūt par visizaicinošāko... visšokējošāko.

Vai Nensija vienmēr ir bijusi tāda, Vita prātoja. Viņa pieņēma, ka jā, taču Vita ilgojās pēc laikiem, kad abas bija nostājušās pret visu pārējo pasauli. Toreiz, kad Vita bija pašā pēdējā mirklī ielēkusi vilcienā Londonas stacijā, bēgdama uz dzīvību vai nāvi no sava aptrakusā, atriebīgā brāļa ar draudzenes Edites pasi un tikai to, kas mugurā, viņas galva gāja uz riņķi vien. Taču mūžam praktiskā Nensija bija padarījusi abu biedējošo bēgšanu uz kontinentu par īstu piedzīvojumu.

Viņas pat nebija apstājušās Parīzē, kas bija Vitas tālākais sapņu mērķis. Nensija bija uzstājusi, ka viņām uz laiku ir pavisam jānoiet pagrīdē, tāpēc viņas pārsēdās citā vilcienā turpat Ziemeļu stacijā, *Gare du Nord*, lai brauktu uz dienvidiem kopā ar Nensijas mazo šuneli – Vailda kungu.

Viņas bija aizbraukušas līdz pat Romai un tad devušās uz kādu Nensijas ģimenes draugu fantastisko villu Amalfi piekrastē, lai tur nosvinētu Ziemassvētkus un Jaungadu – un galu galā, izdzērušas pagrabu sausu, meitenes bija aizkavējušās krietni ilgāk, nekā saimnieki bija gatavi viņas uzņemt. Abas divas bija iztikušas ar Nensijas rūkošā trasta fonda līdzekļiem, lai arī nekad neatteicās no bezmaksas maltites, ja tādu piedāvāja kāds cits ceļotājs. Un, tā kā Nensija bija nelabojama koķete un Vailda kungs iedraudzējās ar kādu visur, kur viņas gāja, abu brīvprātīgā trimda bieži vien robežojās ar kaut ko ļoti līdzīgu izklaidei.

Taču tad nauda bija izbeigusies, un Nensija paziņoja, ka labākā vieta, kur noenkuroties, būs Parīze. Vita nevē-

lējās turp doties, taču Nensija bija ļoti uzstājīga. Vita baidījās, vai tikai brālis Klements neturpina viņu meklēt, taču Nensija iebilda, ka pēc visiem šiem mēnešiem Klementam gandrīz pilnīgi noteikti šī vajāšana būs apnikusi un Vitai nav no kā baidīties.

Ar sev piemītošo prasmi saskatīt ko pozitīvu pat visļaunākajā situācijā Nensija apgalvoja, ka viņas ir pietiekoši ilgi bēgušas un Vita vairs nebija Anna Dārtone – meitene, kas aizbēgusi no savas despotiskās ģimenes. Viņai vairs nevajadzēja būt apspiestajai, bailīgajai Lankašīras kokvilnas ražotāja meitai – viņa varēja piepildīt savu likteni kā Vita Keisija, modes māksliniece un visādi citādi fantastiska un sabiedriska meitene. “Tāpēc ka Parīze, mīļā,” Nensija paziņoja savā stieptajā amerikānietes izru�ā, “ir vienīgā vieta, kur ir vērts atrasties.”

Tad nu Vita bija padevusies, sacīdama sev, ka pat par spīti tam, ka viņa vienreiz jau bija mainījusi vārdu, paslēpusies lielpilsētas sirdī, bet Klements tik un tā bija pamanijies viņu sameklēt, Nensijai ir taisnība un Parīzē viss būs citādi, vai ne? Tas taču nevarētu notikt pasaules mainīgākās pilsētas sirdī. Turklāt Nensija bija tik labi izturējusies pret viņu. Kāpēc viņai vajadzētu izjaukt Nensijas plānu iekarot Parīzi triecienā?

Kad viņas ieradās, teju vai trīcēdamas no priecīga straukuma, Vita pieņēma, ka Nensija vēlas turēt Londonā doto solījumu palīdzēt Vitai izveidot uzņēmumu Parīzē, apakšveļas dzimtenē. Viņa bija teikusi, ka lūgs pakalpojumu ģimenes paziņām, taču drīz vien kļuva skaidrs, ka neviens no šiem paziņām tā arī neparādīsies, atstājot Vitu pārliecībā, ka Nensijas solījumi nekad nav nozīmējuši neko vairāk par gaisa tricināšanu.

Gluži pretēji, Nensija bija devusies uz Folīberžēru un, pateicoties krietni izpušķotajiem stāstiem par abu pierē-

dzi kā dejotājām Londonas "Rāvējslēdzēja" klubā, nepagāja ilgs laiks, līdz viņa jau bija iekļuvusi trupā. Vitai nebija tā veicies. Viņa neizturejā proves: direktors paziņoja, ka pat par spīti viņas jolis zilajām acīm un zeltaini blondajiem matiem, viņas krūtis ir krietni par lielu un viņa neiederēsies pašreizējā meiteņu sastāvā.

Nensija, kura cieši ticēja, ka beigu beigās ikviens padosies un metīsies piepildīt viņas vēlmes, sacīja, ka tās esot mulķības un ka tas esot tikai laika jautājums, līdz viņai izdošoties iedabūt sastāvā arī Vitu. Viņa apgalvoja, ka esot to izdarījusi jau agrāk Londonā un atkārtošot to pašu Parīzē. Un tad, iekräjušas mazliet naudas, viņas varēs sākt domāt par Vitas uzņēmumu.

Taču nu jau bija pagājis vairāk nekā gads, un Vita nebija nonākusi pat par soli tuvāk ne save nesen izveidotā apakšveļas biznesa "Augšējā atvilktnē" atjaunošanai, ne dejošanai – lai gan to viņa nemaz neuzdrošinātos darīt. Šķiet, Nensija bija aizmirsusī, ka Vita nemaz nav mācīta dejotāja.

Tā nu Vita iztika, par nožēlojamu samaksu palīdzot dejotājām aizkulīsēs Rubjē kundzes vērīgā skatienu uzraudzībā. Tomēr lielākoties viņai vajadzēja gaidīt kulisēs: gaidīt Nensiju un vienmēr būt gatavai izpildīt viņas prasības. Viņa zināja, ka dažas dejotājas Vitu dzēlīgi dēvē par Nensijas "sievu" – tas bija joks, kuru Nensija labprāt bija ar mieru atbalstīt, taču Vita pēdējā laikā aizvien biežāk aizdomājās par to, cik ilgi viņa pildīs Nensijas kompanijes lomu, ilgodamās kaut ko darīt arī pati.

Viņa atkāpās, kad deja beidzās un meitenes metās uz viņas pusī brazīliešu skaistules Solanžas un ugunīgās sīcīlietes Koletes vadībā; abas strauji pašāvās garām Vitai, lai pārejās desmit dejotājas varētu saiet tumšajās kulisēs un mainīt savas bramanīgās pozas ar plaši ieplestajām ro-

kām, tīklīdz bija tikušas ārā no prožektoru stariem. Meitenes atnesa sev līdzi kodīgu sviedru un parfīma smaržu, kā arī dūmakainā elektriskās apgaismojuma dvesmu.

Publikas aplausi bija pērkondimdoši, taču meitenes šovakar negrasījās sniegt atkārtojumu. Skatuves otrā malā Tibors no Krievijas gatavojās savam akrobātā iznācienam.

Vita aši pasniedza kimono meitenēm ar uzmundrinošiem smaidiem un īsiem apsveikuma vārdiem: “*Bien joué*” Adriēnai”, “*Quel spectacle formidable*” Rozai, “*C'était magnifique*” Madlēnai un Simonai; pēdējā ritakleita bija parēdzēta Nensijai. Taču Nensijas āda laistījās, garās pērlīšu virtenes bija pielipušas zem kailajām krūtīm, un viņa tās ar žestu nokratīja. Tad Nensija nopurināja spalvu galvasrotu, pasniedza to Vitai un pēc tam izlaida pirkstus cauri īsajiem, melnajiem matiem.

– Pārgērbies, mazā, – viņa noteica, nicīgi palūkodamās uz Vitas glīto blūzi, kas bija sabāzta platās biksēs, kuras Vita nemaz negrasījās pārvilkta. Līdzās puskailajām eksotiskajām dejotājām viņa tiešām izskatījās mazliet manierīgi, taču Vitai patika pašas stilīgais izskats. Viņa bija uzsuvusi šīs bikses no auduma, kuru Rubjē kundze bija gatava izmest ārā, bet piegriezumu noskatījusies no Ko-ko Šaneles reklāmas, kurā bija redzams līdzīgs modelis.

– Kas tad šim vainas?

– Mēs iesim vispirms pie Solanžas un tad uz klubu, – Nensija noteica, saraukusi uzaci. – Tas būs briesmīgi jautri. Un viņš arī tur būs...

Otrā nodaļa

Izaicinājums

“Bandai”, kā Nensija to dēvēja, pēc izrādes bija ierasts doties uz klubu padejot. Viņas bieži vien devās uz Nensisjas iemīlotāko iestādījumu “Beigtā žurka” jeb *Le Rat Mort*, kā to pazina visi citi; tas piederēja korsikānu mafijai, un tajā valdīja neķītri naksnīga atmosfēra, tā ka visas varēja noreibt no lēta sarkanvīna un dejot līdz nelabumam. Taču Vitas iecienītākais klubs bija *Le Grand Duc*, kas bija pazīstams ar nosaukumu “Kieģelis”, pateicoties tā rudajai īpašniecei, uzkrītoši košajai Adai, kura bija ie-mācījusi visiem, kas vien bija kaut kas Parīzē, kā dejot čarlstonu. Vitai patika spontānā nakts sadziedāšanās “Kieģelī” un tas, kā Ada pievienojās meitenēm, dejojot uz lipīgās grīdas.

Šovakar viņas visas vispirms sapulcējās Solanžas dzī-voklī, kas bija ērti sasniedzams un atradās tikai dažu kvartālu attālumā no Foliberžēras, Martī ielas galā, netālu no Loretas dievmātes baznīcas, reiz elegantas, taču nu stipri noplukušas daudzdzīvokļu mājas bēniņos.

Pati Solanža vēl aizvien bija ģērbusies vienā no dejotāju tēriem ar atkailinātu muguru, iepinus melni cirtotajos matos vizuļojošu lenti, un izrādīja zekturnus un zekes ar vili. Viņai bija eksotiski tumša āda, un viņa bija ārkārtīgi loka-na, jo bija pievienojusies Krievu baletam – *Ballets Russes* –, kad viņi bija ieradušies turnejā Dienvidamerikā, un tad at-radusi ceļu uz Parīzi. Solanža bija miniatūra, taču ar spē-

cīgu balsi un ciešu brūno acu skatienu, kas nozīmēja, ka cilvēki parasti darīja to, ko viņa lika.

Kā parasti viņa bija sapulcējusi ap sevi veselu baru un atradās uzmanības centrā viesistabā. Dažas dejotājas bija laiski izlaidušās uz apaļā tumši rozā dīvāna zem drūpošā ģipša giestu rotājuma un putekļainās lustras, kas bija piekarināta visai bīstama paskata vadā. Citas sēdēja uz ļodzīgas kušetes tipa mēbeles līdzās panorāmas logiem. Roza bija atzvilusi, izstiepjot vienu garo kāju augšup pret bārkstaino aizkaru, kura zilais zīda audums bija izbalojis vietās, kur to bija izkveldējusi saule. Vitai tā vien likās, ka pat tad, kad viņām vajadzēja atpūsties, dejotājas mūždien kustējās – visu laiku staipjās un locījās.

Viņu draugs Maksvels, kurš šovakar izskatījās ļoti elegants nevainojamā smokingā, mainīja gramofona plati. Atskanēja skalš sprakšķis, pirms adata uztrāpīja uz nākamās dziesmas sākumu.

Vita apspieda žāvas. Atšķirībā no Nensijs, kura lielāko dienas daļu pavadīja gultā, viņa cēlās agri – pateicoties Vailda kunga prasībām – un nu, tuvojoties pusnaktij, jutās nogurusi un ilgojās drīzāk pēc savas gultas nekā pēc došanās uz klubu. Taču aiziet bija neiespējami. Pagaidām vēl ne. Nensija tik tikko bija ieskrejusies.

Vita noskatījās, kā draudzene iedzer lielu malku no savā *coquetele*, kas izskatījās pēc "75", nāvējoša džina un citronu sulas dzēriena. Sekojot modei, viņas visas dzēra kokteiļus; Nensija bieži vien ieviesa aizvien reibinošākas dziras, un "75" bija viens no viņas iemīlotākajiem strebekļiem. Vita nespēja nobaudīt pat vienu glāzi, lai viņai nesagrieztos galva.

– Gribi kādu drusku? – Nensija apjautājās, iesūkdama lielu malku un tad pastiepdama glāzi. – Nav nemaz tik stiprs, vari man ticēt.

– Nē, paldies, – Vita noteica, taču Nensija nepievērsa tam uzmanību. Piepeši atskanēja mūzika – ritmisks skaņdarbs ar klarnetēm un trompetēm, kas pārskanēja bandžo un basus. Visas meitenes pielēca no dīvāna ar kopīgu izsaucienu un sāka dejot. – Ak, paskat tik, viņi ir te, – Nensija notrallināja, ar roku pamādama uz dzīvokļa atvērtajām durvīm.

Iekšā ienācā seši vai septiņi vīrieši, spiezdamies garām cilvēkiem, kuri plāpāja nelielajā priekšnamā, un Vita viņos atpazina Foliberžeras orķestri. Viņas sirds viegli salēcās, ieraugot Fleču, kurš sekoja pārējiem, stiepjot Bobo kontrabasu augšā pa pēdējo kāpņu laidienu.

– Paturi šo, dārgā, – Nensija pārkliedza mūziku, iešpiežot kokteili Vitai rokā, un tad ar saucieniem un sveicieniem metās pāri parketa grīdai, plati izpletusi rokas. Vita sprieda, ka viņai izdevās būt tik pārdrošai un skaļai, tāpēc ka viņa bija amerikāniete, taču patiesībā tā bija visa Nensijas būtība – viņa tiecās pēc uzmanības un darīja to amizanti, izbaudīdama ikvienu mirkli un uzraudama svārkus. Viņa noskūpstīja Bobo un tad Fleču, kurš iesmējās, redzot tik aizrautīgu sagaidīšanu.

Vita bija tikai dažas reizes mazliet aprunājusies ar Fleču, jauno trompetistu, taču viņai patika puiša nepiespēstā pašapziņa, kad viņš nostājās kājās orķestra bedrē pie skatuves un pacēla trompeti pretī balkonam. Viņam piemita kaut kas ļoti švitīgs un moderns, un arī eksotisks. Vita redzēja, kā puisis kautrīgi notīra Nensijas lūpukrāsu no vaiga.

Kad viņi visi devās uz viesistabas pusī, Nensija pievirpuļoja pie Vitas, dejodama mūzikas pavadībā. – Neskaties tā, – viņa norāja draudzeni.

– Kā tad?

– It kā tu gribētu, lai grīda tevi aprītu. Te nav Anglija

– te ir Parīze. Ir pilnīgi normāli, ja kādam patīk krāsainie vīrieši. Kā franči to sauc? *Négraphilie*. Milestība pret visu melno.

– Kuš, – Vita noteica, bažīdamās, ka kāds varētu izdzirdēt. Nensijai patiešām nebija ne jausmas, ko nozīmē izturēties neuzkrītoši. Tagad Vita nožēloja, ka ir ieminējusies draudzenei par to, ka viņa sākusi aizrauties ar Fļeču.

– Neesi nu tik kautrīga, dārgā. Ir tik acīmredzams, ka viņš tev patīk. Patiesībā es tevi izaicinu uzsākt dēku ar viņu. – Nensija izmeta cimdu, un Vita atcerējās viņu agrākos izaicinājumus.

Vita savilkā seju grimasē. – Tas nenotiks.

– Kāpēc ne?

– Tāpēc, ka...

– Tas ir tieši tas, kas tev vajadzīgs, Vita. Esmu tev teikusi jau agrāk, ka tev ir jātiekt atpakaļ zirgā un jābeidz ilgoties pēc tā briesmīgā Ārčija Fenvika.

– Es neilgojos.

– Turklāt vai zini, ko mēdz teikt par trompetistiem?

– Ko tad?

– Piemutnis viņus padara par izveicīgiem skūpstoties... un citās lietās, – Nensija noteica, saraukdama uzacis un pamezdama skatienu lejup uz Vitas bikšu vīli.

Vita noelsās vien par tik piedauzīgu mājienu, taču Nensija tikai pasmaidīja, pakērdama cigaretes un sērkociņus, kas atradās līdzās lampai uz galdiņa. – Un tagad aiziet! – viņa izrikoja, iebakstīdama Vitai pēcpusē ar ceļgalu un tādējādi pabidot viņu uz ienācēju pusī.

Vita nikni pablenza uz draudzeni pāri plecam, juzdāmās aizkaitināta par to, ka Nensija seko viņai uz pēdām, pielīmējusi sejai draiskulīgu smaidu, ko Vita tik labi pa-zina.